

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

XLV Міжнародної наукової студентської конференції
за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік
(м. Полтава, 13-14 квітня 2022 року)

ЧАСТИНА 1

Полтава
2022

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ» (ПУЕТ)**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ НАУКИ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ХХІ СТОЛІТТІ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

**XLV Міжнародної наукової студентської
конференції за підсумками науково-дослідних
робіт студентів за 2021 рік**

(м. Полтава, 13–14 квітня 2022 року)

Частина 1

**Полтава
ПУЕТ
2022**

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082)
А43

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Редакційна колегія:

О. В. Манжура, д. е. н., доцент, проректор із науково-педагогічної роботи Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);

О. В. Гасій, к. е. н., доцент, директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти ПУЕТ;

А. С. Ткаченко, к. т. н., доцент, директор Навчально-наукового інституту денної освіти ПУЕТ;

В. В. Саранин, к. філол. н., доцент, завідувач науково-організаційного відділу ПУЕТ.

Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік (м. Полтава, 13–14 квітня 2022 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2022. – Ч. 1. – 320 с. – Текст укр., англ. мовами.

ISBN 978-966-184-427-7

Збірник містить тези доповідей XLV Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік. Проблеми, порушені авторами публікацій, вирізняються своєю актуальністю та новизною наукових підходів. Увагу зосереджено на висвітленні результатів наукових досліджень у різних галузях науки та якості вищої освіти.

УДК 001:378.014.61"21"(477.53)(082)

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2022

ISBN 978-966-184-427-7

учасники фінансового ринку отримують більш широкі можливості до прямого інвестування, виступаючи у ролі стратегічного інвестора, проєктного фінансування чи девелопмент нерухомості, а також лізингові та факторингові угоди, інформаційний сервіс та консалтинговий бізнес;

– вихід на європейський рівень у процесі фінансової глобалізації, що призведе до зміщення центру гео економічної та геополітичної влади у сферу обігу фінансових ресурсів [1].

Список використаних інформаційних джерел

1. Поліщук Є. А. Роль євроінтеграційних процесів у розвитку небанківських фінансових установ в Україні. Європейський вектор економічного розвитку. 2014. № 2 (17). URL: https://ir.kneu.edu.ua/bitstream/handle/2010/29514/21_P.pdf?sequence=2&isAllowed=y.
2. П'ять головних прогнозів для світу і один – для Росії: головне зі звіту МВФ про наслідки війни. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2022/04/20/686009/>
3. Україна-ЄС: до нової якості партнерства. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/ukrainayes-do-novoi-yakosti-partnerstva>.
4. Josep Borrell, The war in Ukraine and its implications for the EU. URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/war-ukraine-and-its-implications-eu_en.

РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

М. А. Оліпінська, студентка освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування», група ФБСС м-61;

А. С. Воробей, студент освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування», група ФБСС м-61

Н. С. Педченко, д. е. н., професор, перший проректор, професор кафедри фінансів і банківської справи – науковий керівник Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Основою для розробки стратегії підвищення результативності господарювання підприємства є оцінка досягнення ним фінансової стабілізації на короткостроковий період. Основним завданням прогнозування результативності господарювання підприємства є визначення відповідності розробленої стратегії підвищення рівня рентабельності вимогам фінансової стійкості

підприємства з урахуванням впливу конкурентних переваг, визначених негативних факторів та ризику ймовірності втрати фінансової стабільності у разі порушення рівноваги між використанням власних та позикових фінансових ресурсів [3, 6].

Прогнозування фінансової стабілізації важливо як самому підприємству, так і його акціонерам, інвесторам та діловим партнерам. Забезпечення рівня досягнення завдань стратегії підвищення фінансової результативності підприємства та прогнозування фінансової стабілізації пропонується провести на сонові матриці фінансової рівноваги підприємства.

Матриця фінансової рівноваги дозволяє визначати не тільки поточне становище підприємства з позицій фінансової стійкості, конкурентоспроможності та ризику, але й спрогнозувати зміни фінансової стратегії залежно від зміни важливих показників діяльності, а також прогнозувати майбутнє положення, цілеспрямовано змінюючи показники як важелі впливу та знижуючи рівень фінансового ризику.

Матриця фінансових стратегій французьких учених Ж. Франшона та І. Романе є нині однією з найвідоміших і вважається оптимальною для об'єктивної оцінки фінансового стану та прогнозування перспектив розвитку компанії [5]. При побудові матриці Ж. Франшона та І. Романе розраховуються три показники: результати господарської, фінансової та фінансово-господарської діяльності [5]. На сьогодні в науковій літературі існує багато інтерпретацій матриці фінансової рівноваги Ж. Франшона та І. Романе, які усучаснені відповідно до нових систем бухгалтерського обліку згідно з міжнародними та національними стандартами. Наведемо декілька методик розрахунку визначених показників (табл. 1).

Таблиця 1 – Побудова матриці фінансової рівноваги

Показник	Формула розрахунку	
	за зведеною методикою Завідної Л. Д. [1]	за методикою Педченко Н. С. [2]
Результат господарської діяльності	$РГД = БРЕІ - \Delta ФЕП - \Delta ОФ + ІД,$ де БРЕІ – бруто-результат експлуатації інвестицій; $БРЕІ = ДВ - (ЗП + Відр + Под),$	Фінансовий результат від операційної діяльності Б: $Б = А - П.7 + П.8 - П.9,$ де А – валовий прибуток (збиток), $A = П.5 - П.6,$ де П.5 – чистий дохід (виручка) від реалізації товарів,

Показник	Формула розрахунку	
	за зведеною методикою Завідної Л. Д. [1]	за методикою Педченко Н. С. [2]
Результат господарської діяльності	ДВ – додана вартість, $ДВ = П - С$ (П – вартість виготовленої продукції; С – матеріальні витрати); ЗП – заробітна плата; Відр – обов’язкові відрахування, пов’язані з нарахуванням заробітної плати; Под – всі податки, крім податку на прибуток; $\Delta ФЕП$ – зміна фінансово-експлуатаційних потреб, $\Delta ФЕП = \Delta ПА - \Delta ПП$ ($\Delta ПА$ – зміна величини поточних активів; $\Delta ПП$ – зміна величини поточних пасивів); $\Delta ОФ$ – зміна первісної вартості основних фондів за звітний період; $ІД$ – інші доходи	робіт, послуг; П.6 – собівартість реалізованої продукції; П.7 – зміни потреби в оборотному капіталі; П.8 – операційні доходи; П.9 – операційні витрати
Результат фінансової діяльності	$РФД = \Delta ПК - Вф - ПП - Д + Дук - Вук - ФІд + Дф$, де $\Delta ПК$ – зміна позикового капіталу за звітний період; Вф – фінансові витрати; ПП – податок на прибуток від звичайної діяльності; Д – виплачені дивіденди; Дук – дохід від участі в капіталі; Вук – втрати від участі в капіталі та інші витрати; ФІд – довгострокові фінансові інвестиції; Дф – інші фінансові доходи	Фінансовий результат від іншої діяльності В: $В = П.11 - П.10 - П.12 - П.13 - П.14 - П.17 - П.18 + П.15 + П.16$, де П.11 – приріст кредиторської заборгованості; П.10 – інвестиції в основний капітал; П.12 – відсотки по позиках; П.13 – дивіденди власникам підприємства; П.14 – податкові платежі з прибутку підприємства; П.15 – фінансові надходження; П.16 – інші доходи; П.17 – фінансові витрати; П.18 – інші витрати
Результат фінансово-господарської діяльності	$РФГД = РГД + РФД$, де РГД – результат господарської діяльності; РФД – результат фінансової діяльності	Фінансовий результат від звичайної діяльності скоригований на результат від надзвичайної діяльності Г: $Г = Б + В + П.19$, де П.19 – різниця між надзвичайними доходами і витратами

Результат господарської діяльності як показник матриці фінансової рівноваги може бути визначений як грошові кошти підприємства після фінансування та свідчить про його ліквідність. Позитивне значення показника результату господарської діяльності свідчить про реалізацію принципу самофінансування, а негативне значення – залучення для фінансування своїх виробничих потреб позикових ресурсів, оскільки власних недостатньо.

Результат фінансової діяльності підприємства відображає політику у сфері фінансів. Позитивне значення даного показника свідчить про залучення додаткових джерел фінансових ресурсів, незважаючи на їх платність. Негативне значення показника результату фінансової діяльності – це свідчення зменшення обсягу позикових джерел фінансування, отже, знижується ефективність політики щодо формування структури капіталу підприємства, оскільки рівень залучення позикових ресурсів є надмірним.

Результат фінансово-господарської діяльності показує величину і динаміку грошових коштів підприємства після здійснення всього комплексу інвестиційно-виробничої та фінансової діяльності фірми [4, с. 139]. Позитивне значення даного показника свідчить про те, що у підприємства є вільні грошові ресурси для фінансування інших напрямів діяльності підприємства, крім виробничого розвитку (соціального споживання та соціального розвитку, фінансового інвестування, створення резервних фондів). Негативне значення даного показника демонструє, що підприємство має нестачу вільних коштів, у результаті чого може призвести до ліквідних ускладнень або скорочення можливостей суб'єкта господарювання щодо фінансування невикористаних витрат.

Простішою у використанні є запропонована Н. С. Педченко [2, с. 75] методика оцінки фінансової рівноваги, що використовує схему взаємозв'язку видів діяльності товариства та звіту про фінансові результати діяльності. При побудові матриці фінансової рівноваги використовуються такі показники: фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат від іншої діяльності та фінансовий результат від звичайної діяльності, скоригований на результат від надзвичайної діяльності. Саме тому прогнозування фінансової стабілізації ТОВ «Руш» пропонується проводити на її основі.

Н. С. Педченко за основу методики прогнозування фінансової стабілізації застосувала схему взаємозв'язку видів діяльності відповідно до звіту про фінансові результати товариства [2, с.74]. При цьому дана методика побудови матриці фінансової рівноваги використовує старі стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємств, де включені такі статті звіту про фінансові результати як: дохід, виручка від реалізації, податок на додану вартість, акцизний збір, інші вирахування з доходу.

Так, визначивши становище ТОВ «Руш» у 2021 р. відповідно до розрахованих значень ($B > 0$, $B < 0$, $\Gamma < 0$), зауважимо, що однозначний квадрант фінансової рівноваги відсутній. При цьому відповідно до розрахованих результатів за 2021 р. фінансового результату від операційної діяльності (B) та фінансового результату від іншої діяльності (B) досліджуване нами товариство ТОВ «Руш» слід віднести до квадранта 1 «Батько сімейства», де фінансовий результат від звичайної діяльності, скоригований на результат від надзвичайної діяльності, наближається до 0. Дані результати характеризують ТОВ «Руш», як товариство, що перебуває в зоні фінансової рівноваги та є фінансово стійким. При цьому досліджуване ТОВ «Руш» у 2020 р. характеризується стадією гальмування ($B < 0$), що свідчить про його неефективний розвиток: поставлені цілі не досягаються та відбувається руйнування вартості бізнесу. Відповідно до таких висновків пріоритетною сферою розвитку товариства є формування достатнього рівня фінансової безпеки.

Описане положення, де фінансовий результат від операційної діяльності (B) має позитивне значення, але перекривається негативним значенням фінансового результату від іншої діяльності (B), свідчить, що підприємство забезпечує ефективну операційну діяльність та має можливість поповнювати оборотний капітал за рахунок власних джерел, але при цьому зовнішні джерела фінансування використовуються неефективно або їх недостатньо. Для підвищення результативності ТОВ «Руш» пропонується переглянути політику стосовно залучення додаткових джерел фінансування та визначити оптимальну структуру капіталу.

Отже, для фінансової стабілізації ТОВ «Руш» у 2021 р. та підвищення рівня результативності господарської діяльності пропонується впровадження таких заходів:

1. Забезпечення оптимального співвідношення між власними та позиковим капіталом товариства.
2. Забезпечення оптимальної структури активів товариства, що передбачає збільшення оборотних активів товариства.
3. Впровадження системи управління дебіторською та кредиторською заборгованостями.

Список використаних інформаційних джерел

1. Завідна Л. Д. Модель фінансової стратегії розвитку підприємства. Причорноморські економічні студії. Економічна теорія та історія економічної думки. 2020. №50-2. С. 13–18.
2. Педченко Н. С. Моніторинг фінансової конкурентоспроможності підприємств : [монографія]. Полтава : ПУСКУ, 2007. 103 с.
3. Педченко Н. С., Шимановська-Діанич Л. М. Концептуальні підходи до управління ефективністю формування й результативністю використання потенціалу розвитку підприємств та організацій споживчої кооперації. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2019. № 1 (92). С. 15–24.
4. Семенов А. Г. Матриця фінансових стратегій. Вісник економічної науки України. 2008. № 2. С. 139–146.
5. Управление финансовою деятельностью предприятие. Проблемы, концепции и методы : учеб. пособие ; пер. с франц. под ред. проф. Я. В. Соколова. Москва : Финансы, ЮНИТИ, 1997. 576 с.
6. Шимановська-Діанич Л. М., Педченко Н. С. Підходи до оцінки ефективності та результативності діяльності торговельного підприємства: сучасний погляд. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України: зб. наук. пр. 2019. № 1(135). С. 71–77. URL: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2019-1-13>.

СУТНІСТЬ КАТЕГОРІЇ «ДОХІД» ЯК ОДНОГО З ВИЗНАЧАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВ СПОЖИВЧОЇ КООПЕРАЦІЇ

К. В. Біляк, студентка спеціальності Облік і оподаткування, група ОА 6-31

А. І. Мілька, к. е. н., доцент, завідувач кафедри бухгалтерського обліку і аудиту – науковий керівник
Вищий навчальний заклад Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

Економічна категорія «дохід» досліджується протягом багатьох століть у тісному взаємозв'язку з такими термінами як «економічна діяльність» та «прибуток» у працях А. Сміта,